

Kto je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti a aké má povinnosti?

Poskytovateľom zdravotnej starostlivosti je fyzická alebo právnická osoba, ktorá má oprávnenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Môže ísť o **všeobecného lekára, špecialistu** či nemocnicu. Medzi ich povinnosti patrí nielen poskytovanie zdravotnej starostlivosti ale aj vedenie zdravotnej dokumentácie.

Vedeli ste, že každého poskytovateľa zdravotnej starostlivosti je možné preveriť vo verejne dostupnom registri sprístupnenom na <https://www.portaludzs.sk/overenie-poskytovateľa-zdravotnej-starostlivosti?>

Čo je zdravotná dokumentácia?

Zdravotná dokumentácia (tzv. zdravotná karta) je súhrn **osobných údajov a informácií o zdravotnom stave osoby** a o zdravotnej starostlivosti a o službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti tejto osobe (ako napr. lekárske správy a informácie zistené z rodinnej, osobnej a pracovnej anamnézy).

Vedeli ste, že zdravotnú dokumentáciu ako celok vedie všeobecný lekár a iný ošetrojúci zdravotnícky pracovník (napríklad špecialista) ju vedie iba v rozsahu ním poskytovanej zdravotnej starostlivosti?

Ako je vedená zdravotná dokumentácia?

Zdravotná dokumentácia sa od roku 2018 až na výnimky vedie v **elektronickej** podobe. Dokumentácia pred roku 2018 sa vedie v **listinnej** (papierovej) podobe.

Vedeli ste, že každý občan má zriadenú svoju „e-zdravotnú knižku“? Prihlásiť sa do nej môže jednoducho cez občiansky preukaz s čipom po zadaní BOK kódu na webe Národného portálu zdravia (www.npz.sk)? Zatiaľ sa však stále nie je možné spoliehať, že skutočne obsahuje kompletne všetky informácie o zdravotnom stave.

Kto má právo nahliadať do zdravotnej dokumentácie?

Právo nahliadať do zdravotnej dokumentácie majú okrem **pacienta** aj iné osoby ako napr. jeho zákonní zástupcovia, **osoba splnomocnená pacientom** na nahliadanie do zdravotnej dokumentácie či jemu blízke osoby, no aj orgány činné v trestnom konaní.

Vedeli ste, že pacient, môže splnomocniť inú osobu aj na nahliadanie priamo do svojej e-zdravotnej knižky? Obaja však v tom prípade musia disponovať elektronickým občianskym preukazom.

Ako možno nahliadnuť do zdravotnej dokumentácie?

O nahliadnutie do zdravotnej dokumentácie musí oprávnená osoba požiadať poskytovateľa písomne, na základe tejto žiadosti jej poskytovateľ musí nahliadnutie bezodkladne umožniť. Nahliadanie do zdravotnej dokumentácie sa realizuje prostredníctvom vyhotovenia výpisu zo zdravotnej dokumentácie poskytovateľom v rozsahu žiadosti a v rámci rozsahu oprávnenia do zdravotnej dokumentácie nahliadať. Rovnako tak si z nej oprávnená osoba môže vyhotovovať výpisky či fotokópie. Za vyhotovenie výpisu zo zdravotnej dokumentácie môže poskytovateľ požadovať poplatok.

Vedeli ste, že okrem súdneho znalca, aj to za osobitných podmienok, nikto nemá právo na vydanie originálu zdravotnej dokumentácie, a to ani samotný pacient?

Je prístup k zdravotnej dokumentácii nejakým spôsobom obmedzený?

Poskytovateľ môže odmietnuť nahliadnutie do zdravotnej dokumentácie osobe, ktorej sa poskytuje **psychiatrická zdravotná starostlivosť**, ak by to negatívne ovplyvnilo jej liečbu.

Čo ak mi poskytovateľ neumožní nahliadnuť do zdravotnej dokumentácie?

Ak si poskytovateľ zdravotnej starostlivosti **nesplní svoju povinnosť** umožniť žiadateľovi nahliadanie do zdravotnej dokumentácie alebo si nesplní inú svoju povinnosť vyplývajúcu zo zákona (napr. vyberá poplatky v rozpore so zverejneným cenníkom), je možné podať sťažnosť priamo tomuto poskytovateľovi. Sťažnosť je účelné tiež podať orgánu, ktorý mu vydal oprávnenie na prevádzku a miestne príslušnému vyššiemu územnému celku (**samosprávne mu kraju**). Domôcť sa splnenia povinnosti poskytovateľa je možné i **súdnou cestou**. Každý z uvedených variantov má svoje výhody a nevýhody.

Vedeli ste, že každý podnet, resp. sťažnosť musí obsahovať identifikačné údaje podávateľa podnetu a osoby, ktorej práva a právom chránené záujmy mali byť porušené, vzťah podávateľa podnetu k osobe, ktorej práva a právom chránené záujmy mali byť porušené, identifikáciu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, opis problému a podpis podávateľa sťažnosti?

ČO SKONTROLOVAŤ SKÔR, AKO SA ZAČNETE BRÁNIŤ?

Skôr než sa pustíte do ochrany svojho práva Vám odporúčame skontrolovať, či ste

- podali žiadosť písomne a spôsobom vyžadovaným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti – túto informáciu je možné nájsť na webovej stránke poskytovateľa alebo v čakárni,
- v žiadosti uviedli, že žiadate o **výpis** zo zdravotnej dokumentácie – odmietnutie žiadosti môže byť iba nedorozumením, kedy poskytovateľ nesprávne pochopí, že žiadate o vydanie **originálu** zdravotnej dokumentácie, na čo právo nemáte,
- poskytovateľa s primeraným časovým odstupom od odoslania žiadosti opätovne skontaktovali (napríklad telefonicky) s otázkou, či bola žiadosť prijatá, či sa v nej nenachádzajú nezrovnalosti alebo nesprávnosti a kedy môžete očakávať jej vybavenie.

AKO POSTUPOVAŤ PRI OBRANE?

Existujú v zásade dve cesty, ako sa domôcť svojho práva v prípade, že poskytovateľ napriek splneniu všetkých uvedených požiadaviek nevyhoví žiadosti o bezodkladné vyhotovenie výpisu zo zdravotnej dokumentácie. V prvom rade Vám odporúčame vzniknutý problém riešiť sťažnosťou adresovanou samotnému poskytovateľovi a/alebo orgánu, ktorý poskytovateľovi udelil povolenie na prevádzku a až v prípade neúspechu siahnuť po voľbe súdneho konania. To môže byť náročné nie len finančne, ale v prevažnej väčšine prípadov aj časovo.

SŤAŽNOSŤ POSKYTOVATEĽOVI A ORGÁNU, KTORÝ MU UDELIL POVOLENIE NA PREVÁDZKU

- Účelné je podať najprv písomný podnet, resp. sťažnosť poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, ktorý Vám neoprávnene neprístupnil zdravotnú dokumentáciu. Ak ani táto sťažnosť neprinesie želaný výsledok, odporúčame Vám zaslať písomnú sťažnosť orgánu, ktorý poskytovateľovi udelil povolenie na prevádzku. Týmto orgánmi sú samosprávne kraje, Ministerstvo zdravotníctva SR (zoznam zdravotníckych zariadení v pôsobnosti MZ SR nájdete tu: <https://www.health.gov.sk/?organizacie-v-posobnosti-ministerstva>) a Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ktorý je zriaďovateľom ambulancií záchranej zdravotnej služby (záchraniek). Vzory sťažností nájdete [tu](#).
- Príslušný orgán sťažnosť prešetrí a v prípade zistenia pochybenia smie poskytovateľovi uložiť pokutu až do výšky 9 958,- EUR.

KONANIE PRED SÚDOM

- Ak sa rozhodnete pre súdne konanie, ešte pred podaním žaloby Vám odporúčame poskytovateľovi porušujúcemu Vaše práva zaslať predžalobnú výzvu. Nie ste však povinný tak urobiť. Účelom predžalobnej výzvy je dať budúcemu žalovanému priestor, aby svoje pochybenie dobrovoľne napravil. V mnohých prípadoch už samotná výzva stačí k tomu, aby ste sa domohli svojich práv a k súdnu konaniu ani nedôjde. Vzor predžalobnej výzvy je k dispozícii [tu](#).
- Pokiaľ poskytovateľ dobrovoľne nenapraví svoje pochybenie ani na základe predžalobnej výzvy, je možné podať žalobu na okresný súd, v ktorého obvode má poskytovateľ trvalý pobyt alebo sídlo. Pri podaní žaloby je žalobca povinný zaplatiť súdny poplatok vo výške 99,50 EUR (v prípade 100 % úspechu v spore sa Vám táto suma vráti, rovnako ako časť nákladov na prípadné právne zastúpenie). Súdny poplatok je určený lehotu na vydanie rozhodnutia, konanie preto môže trvať niekoľko mesiacov, no i rokov. V prípade čo i len čiastočného neúspechu je potom možné sa proti rozhodnutiu súdu I. inštancie odvolať, čo však výsledok oddiali o niekoľko ďalších mesiacov či rokov.

Všetky písomnosti Vám odporúčame zasielať doporučenou poštou s doručenkou, prípade prostredníctvom elektronickej schránky (pokiaľ ju máte aktivovanú). Vyhnite sa tak prípadným sporom o tom, kedy a či vôbec bol dokument druhej strane doručený.

„Tento návodný dokument bol vytvorený ako reakcia na konanie niekoľkých lekárov, ktorí svojím správaním poškodzujú našich klientov a odopierajú im ich zákonné práva. Osobne si veľmi vážim spoluprácu všetkých lekárov poskytujúcich súčinnosť a umožňujúcich svojim pacientom a našim klientom ochrániť ich finančné zdravie. Tým patrí moje veľké poďakovanie.“

*Martin Švec,
zakladateľ a riaditeľ Simplea pojišťovny, a.s*